

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Josefa Straky, soudce Karla Ulíka a soudkyně Johany Jandusové ve věci

žalobkyně: a) JUDr. P. Š.

b) nezletilá S. C. Š.

zastoupena žalobkyní a) jakožto její zákonnou zástupkyní

obě bytem X

proti

žalované: **Základní škola Mníšek pod Brdy, okres Praha-západ**
Komenského 420, Mníšek pod Brdy

o žalobách proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 6. 2025, č. j. ZŠ 649/2025,

takto:

I. Žaloby se odmítají.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Shora uvedeným rozhodnutím (dále „napadené rozhodnutí“) žalovaná rozhodla podle § 49 a § 165 odst. 2 písm. e) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), o přijetí žalobkyně b) k základnímu vzdělávání. V poučení je uvedeno, že proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání.
2. Dne 15. 8. 2025 podaly žalobkyně a) a žalobkyně b) – za níž tak učinila žalobkyně a) jakožto její zákonná zástupkyně (matka) – společně správní žalobu proti napadenému rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“). V žalobě je uvedeno, že žalobkyně b) má trvalé bydliště v X, kde docházela do základní školy, která pro ni byla zcela vyhovující. Žalobkyni b) přihlásil ke vzdělávání do žalované školy otec. Žalovaná napadeným rozhodnutím žalobkyni b) nezákonně ke vzdělávání přijala, a to přes výslovný nesouhlas matky – žalobkyně a). Žalobkyně v žalobě také uvedly, že proti napadenému rozhodnutí podaly odvolání, o němž však dosud nebylo rozhodnuto.
3. Soud si od Krajského úřadu Středočeského kraje vyžádal kopii napadeného rozhodnutí a současně sdělení o stavu odvolacího řízení. Krajský úřad Středočeského kraje mu zaslal své rozhodnutí ze dne 13. 8. 2025, č. j. 101363/2025/KUSK, jímž odvolání žalobkyně b) proti

napadenému rozhodnutí zamítl. Z odůvodnění mj. vyplývá, že šlo o přestup žalobkyně b) ze Základní školy X na žalovanou školu, a také že napadenému rozhodnutí předcházelo usnesení Okresního soudu v Lounech ze dne 2. 6. 2025, č. j. OP 22/2025, jímž byl nahrazen souhlas žalobkyně a) jakožto matky s tímto přestupem.

Posouzení věci soudem

4. Soud nejprve podotýká, že – i s ohledem na níže vyložené závěry – neshledal, že by k podání žaloby žalobkyně b) bylo třeba souhlasu opatrovníckého soudu [viz rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 22. 7. 2021, č. j. 10 As 123/2021-41].
5. Ačkoli podle § 49 školského zákona rozhoduje o přestupu ředitel školy, žalovaným správním orgánem je škola samotná (viz rozsudek NSS ze dne 2. 5. 2012, č. j. 1 As 35/2012-40, odst. 18).
6. Srovnatelnou situaci, jakou soud řeší nyní, se zabýval NSS v rozsudku ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 280/2015-36, v němž také šlo o přestup nezletilého dítěte do jiné základní školy (kam dítě přehlásila matka, ale otec s tím nesouhlasil). NSS konstatoval, že právo na vzdělávání a školské služby náleží pouze žákům a studentům, nikoli jejich zákonným zástupcům (rodičům). Těm nesvědčí veřejné subjektivní právo na vzdělávání a školské služby, a toto jejich právo proto nemohlo být ani jakkoliv dotčeno. Proto nemohou být ani účastníky správního řízení o přijetí jejich dítěte k základnímu vzdělávání. Účastníkem takového řízení je pouze dítě, které v zastoupení svých zákonných zástupců podává přihlášku k zápisu do základní školy (žádost o přestup). Rozhodnutím ředitele základní školy o přijetí dítěte ke vzdělávání může být dotčeno pouze právo dětí na vzdělávání a žádné veřejné subjektivní právo rodičů být dotčeno nemůže.
7. NSS dále dovodil, že *„rozhodnutí o přijetí dítěte do základní školy sice má povahu správního rozhodnutí, avšak nakonec to jsou rodiče dítěte, kteří rozhodnou, zda dítě do základní školy nastoupí či nikoli. Rozhodnutí o přijetí dítěte do základní školy tudíž nezasahuje do práva rodičů vybrat v rámci výkonu jejich rodičovské odpovědnosti konkrétní základní školu, a má tak pouze povahu rozhodnutí, které zakládá dítěti právo, aby se stalo žákem příslušné základní školy. Rodiče v rámci výkonu své rodičovské odpovědnosti mohou rozhodnout, že jejich dítě nastoupí do jiné základní školy, kam bylo přijato, neboť lze podat více přihlášek do základních škol, a jedno dítě tudíž může být přijato do více základních škol. Rodiče přijatého dítěte tedy mohou postupovat i jinak, než vyplývá z rozhodnutí o přijetí do základní školy. To samé platí i ve vztahu k přestupu dítěte do jiné základní školy, neboť rodičům dítěte nic nebrání, aby opětovně požádali o přestup do školy další“. A dodal, že „[p]okud dojde k situaci, kdy se rodiče neshodnou na tom, do které základní školy by mělo chodit jejich dítě, jak tomu bylo i v posuzované věci, jedná se o spor ve významné záležitosti pro dítě podle § 877 odst. 1 a 2 občanského zákoníku, o kterém přísluší rozhodovat civilním soudům, nikoli soudům ve správním soudnictví. Tím je zároveň zajištěna ochrana práv rodičů při výkonu jejich rodičovské odpovědnosti“.* S těmito závěry se ztotožnil Ústavní soud v usnesení ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 1844/16, jímž odmítl ústavní stížnost proti citovanému rozsudku NSS pro její zjevnou neopodstatněnost.
8. Tyto závěry potvrdil NSS i v nedávných rozsudcích ze dne 25. 7. 2025, č. j. 10 As 108/2025-39, a ze dne 29. 7. 2025, č. j. 9 As 81/2025-30, kde šlo také o rozhodnutí o přestupu nezletilého dítěte na jinou základní školu, kam dítě přehlásila matka, ale otec s tím nesouhlasil. NSS v obou případech aproboval odmítnutí žaloby podané dítětem, které zastupoval otec, neboť žaloby byly opřeny pouze na tvrzení o zásahu do práv otce, nikoliv dítěte. NSS také konstatoval, že mu není zřejmý ani žádný negativní dopad rozhodnutí o

přestupu do práv dítěte, neboť šlo vlastně o vyhovění žádosti onoho dítěte, a tedy napadené rozhodnutí má v dané věci pozitivní povahu. Závěrem zopakoval, že podstatou sporu ve skutečnosti není zásah do práv dítěte, nýbrž spor jeho rodičů o rozhodování v záležitostech dítěte, k jehož řešení nejsou povolány správní, ale civilní soudy.

9. Podle § 2 s. ř. s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon.
10. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen „rozhodnutí“), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.
11. Podle § 68 písm. a) s. ř. s. je žaloba nepřipustná, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k oprávněmu prostředku jiného.
12. Ve vztahu k žalobkyni a) je s ohledem na výše citované judikaturní závěry zřejmé, že napadeným rozhodnutím o přijetí žalobkyně b) ke vzdělávání na žalované škole nemohlo být nijak dotčeno žádné veřejné subjektivní právo žalobkyně a). Přímé dotčení právní sféry žalobkyně a) napadeným rozhodnutím je tak pojmově vyloučeno. Jde o zjevný nedostatek aktivní věcné legitimace, pro který je třeba žalobu žalobkyně a) odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. jakožto žalobu podanou osobou, která k tomu za daných okolností nebyla zjevně oprávněna.
13. Ve vztahu k žalobkyni b) je třeba žalobu proti nyní napadenému rozhodnutí odmítnout již proto, že proti němu mohla podat řádný opravný prostředek v podobě odvolání, o čemž byla poučena (a není tak důvod k postupu podle § 46 odst. 5 s. ř. s.) a což také učinila. Její žaloba podaná přímo proti prvostupňovému rozhodnutí je ve smyslu § 68 písm. a) nepřipustná. Proto soud žalobu žalobkyně b) odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.
14. Tento závěr nezbavuje žalobkyně b) práva případně se soudně bránit proti rozhodnutí Krajského úřadu Středočeského kraje, kterým bylo zamítnuto její odvolání, bude-li mít za to, že toto rozhodnutí o odvolání negativně zasahuje do její právní sféry ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (dle doručenek bylo toto rozhodnutí doručeno jejímu otci dne 14. 8. 2025 a matce 17. 8. 2025, čili lhůta k podání žaloby prozatím neuplynula). Nutno však dodat, že – jak přinejmenším naznačují výše odkazované rozsudky – rozhodnutí o přijetí k základnímu vzdělávání na žalovanou školu na žádost žalobkyně b) je vlastně plným vyhověním její žádosti. Z judikatury přitom vyplývá, že žalobou napadené rozhodnutí se musí negativně dotknout právní sféry žalobce (viz např. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2023, č. j. 51 Af 16/2022-107). V takové žalobě by tedy muselo být srozumitelně tvrzeno, jak správními rozhodnutími o přijetí žalobkyně b) ke studiu došlo k negativnímu dotčení její právní sféry.
15. Zejména však soud zdůrazňuje, že stejně jako ve výše odkazovaných věcech je skutečnou podstatou věci spor rodičů o to, kam má jejich nezletilá dcera chodit do školy. Tento spor nemohou správní soudy rozřešit a je třeba, aby tak učinily civilní soudy (což se také zřejmě děje, alespoň dle odkazu Krajského úřadu Středočeského kraje na usnesení Okresního soudu

v Lounech).

16. Z důvodu odmítnutí žaloby žalobkyně a) i žaloby žalobkyně b) soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 28. srpna 2025

Josef Straka v. r.
předseda senátu